

Gazte gera gazte eta ez gaude konforme, kantatzen zuen Lourdes Iriondok 70eko hamarkadaren bueltan. Orduan bezala, gaur ere, konforme gazte gutxi egongo da; besterik da konforme ez egote horrek zer forma hartzen duen, nola adierazten den eta zer dakarren. Bizi gaituen krisi orokorrak eta neoliberalismoaren indartzeak ematen dio, segurutik, izateko arrazoia, ulertzeko nolakotasuna eta bere egiteko jarrera konforme ez egote horri. Gazteen eta parte hartze politikoaren arteko aukia argiki xehatzen dute Aitana Agirrek (EGI), Iñigo Etxezarretak (LGTBIQ+ mugimendua), Izar Hernandok (Ernai), Unai Martinezek (GKS) eta Naiara Rodriguezek (mugimendu feminista), Jakinek, Ander Barandiaran Nafarroako Gazte Parlamentuko teknikariak gidatuta, antolatu duen mahai inguruan. Xedea hauxe zen, politikan parte hartzen duten bost gazteren zuzen-zuzeneko hitz, pentsamendu eta lekukotza jasotzea, EHUKo Parte Hartuz taldearen ikerketaren parera ekartzeko. Gazteok pausatzen dituzten auziak eurak ez dira, agian, erabat berriak, baina galderak ziurrenera bai, eta, horrenbestez, baita erantzunak ere.

Agian, gazteen unibertsoan, dena dago inoiz baino gehiago lotuta, nahastuta, elkar eraginean, aliantzan, dena trans izate, egote eta egite batean, Unai Iturriagak kontrazalean marraztu duen gaztea bezala, trantsitatzen, joan badoan modu batean. Iturriaga bera bezala, honako hauxe baitu bere azken kontrazala, sei urtetan zehar, zenbakiz zenbaki, jardun eta gero. 33 kontrazal, 33 artikuluko grafikoa. Denak batera, argazki panoramiko bat, euskal munduko auzi eta gaien almanaka bat. Mila esker, Unai, ekarpenaren handiagatik.

Izan, gazteen parte hartze politikoaren gaia konplexutasun eta garrantzi handikoa da inondik ere, eta modu konplexuan aztertu beharrekoa halaberrez, EHUKo Parte Hartuz ikerketa taldeko Ane Larrinagak, Iker Iraolak, Onintza Odriozolak, Mila Amurriok, Julen Zabalok eta Maddalen Epeldek egin bezala. Argazki argigarrria da agertzen dutena: xehetasunez josia, kontraesanetan osagarria eta orokorkeriak eta «gazteek denetaz paso egiten dute» edota «gazteak ez dira engaiatzen» bezalako lelo topiko maiseatuak desmuntatzen dituena. Egia da gazteei talde identitate sozial eta

politikoak helaraztea lehen baino zailago bilakatu dela, Mendebaldean oro har eta baita Euskal Herrian ere. Baina, gurean, badira ezaugarri propio batzuk, esate baterako aberrigintzari lotutako tradizioak –ETA ondorengo garaiotan ere–, halako galga bat jartzen diotenak gazteen arteko politikarekiko desafekzioari. Hala ere, galderak eta kezkek begi-bistakoak dira, eta Andoni Olariagak osatu duen artikuluan hona botatzen du begia, ziurgabetasun eta krisi orokorreko garaiotan, Euskal Herriak iraungo –balioko– ote duen izurrite biologiko, kultural, etiko eta linguistikoei aurre egiteko paradigma gisa –halaberrez aldatua, berritua, birmetaforizatua–.

Bestalde, desafekzio politikoa komatxo artean jarri beharrekoa da. Izan ere, parte hartze politiko ezak edo apolitikotasunak ez du beti kezka eza edo jarrera eza edo are engaiamendu eza esan nahi. Parte hartze politikoaren definizio hegemonikotik harago, badago parte hartze politikorik. Eta, gainera –ikerketaren beste ondorioetako bat da–, generoak, klase sozialak eta kapital kulturalak interes eta parte hartze politikoaren iragarle onak izaten jarraitzen dute, bai esparru instituzionalean, bai informalean. Hau da, gazte-riaren deskonexio zibikoa eta politikoa bazterketa sozialaren beste dimentsio bat bezala har liteke –‘intentsitate txikiko herritartasuna’ terminoa azpimarragarria egin zaigu–.

Ikusten denez, zerbaki mamitsua da esku artean duzun hau, zer pentsatua eta zer gogoetatua ematen duena. Gai monografikoaz gainera, ohiko moduan, *Egunen gurpilean* saila Maialen Akizuk, Jaime Altunak eta Iñigo Martínez Peñak osatu dute, kulturaz, soziolin-guistikaz eta pentsamenduaz artikulua banarekin, hurrenez hurren.